

Гроші за перемогу (або банкіри теж люблять футбол)

2012 рік став для України роком футболу, тому банкіри вдало використали цю ситуацію у своїй діяльності. Тому вже з початку року клієнтам ВТБ Банку доступний новий банківський продукт «Футбольна карта», яка складається із заощаджувальної картки із футбольним дизайном та кредитної картки із автографом українського футболіста Андрія Вороніна. На відміну від інших стандартних банківських карток «Футбольна карта» має такі переваги: користувачі картки зможуть перевести в готівку кошти без комісії в банкоматі будь-якого банку, підключитися до Інтернет - банкінгу, взяти участь у розіграші путівки в Монако та призів від Андрія Вороніна та багато інших переваг. А найголовнішою перевагою картки є те, що для тих, хто відкриє депозит, у разі виграшу збірної України у фіналі Євро-2012, чекає збільшення ставки у розмірі 9 %. На фінансовому ринку таких карток ВТБ Банк випустив поки що 10 тисяч, так як прогнозується великий попит на такий банківський продукт.

Тетяна Палешник

Цікавинки

Будинок-банкнота у Литві

В місті Каунас, Литва побудований незвичайний будинок-банкнота. Для його побудови було використано 4500 пластин різноманітного за формою і розміром скла із Голландії. Зображення на будівлі повторює малюнок вартістю 1000 літ зразка 1926 року. Споруду орендують два великі литовські банки. Така оригінальна форма і фасад будівлі є своєрідною рекламою їхньої діяльності.

Падаючий банк в Італії

Італійці вирішили, що однієї Пізанської башти їм мало, і побудували падаючий банк. Така конструкція була обрана для того, щоб захищати будинок від сонячних променів, через нахил верхні частини будівлі створюють тінь і закривають низ від сонця. Нові технології в галузі енергозбереження роблять будинок ще й енергоефективним. Ретельно продумана і вентиляція, в цілому, тут зроблено все, щоб відвідувачам банку і співробітникам було зручно і комфортно.

Замість валюти герої «Зоряних війн»

Незвична грошова реформа була проведена на острові Ніуе, розташованому в Тихому океані. У якості грошової валюти, тут використовують кольорові монети із героями кіносаги «Зоряні війни». Випуском монет займався Новозеландський монетний двір, за договором з компанією Lucas Films. За попередніми даними всього було видруковано 75-00 примірників монет кожного із кількох створених дизайнів. Так, на платіжних засобах номіналом два новозеландських долара зображені керівник армії Галактичної імперії Дарт Вейдер, принцеса Лея, Хан Соло, Чубакк, R2D2, Зірка Смерті, Магістр Йода та інші герої легендарного фільму Джорджа Лукаса.

Спеціалісти в свою чергу відзначають, що мало хто використовує такі монети у побуті, тому що вони мають високу колекційну вартість і фактична ціна двох новозеландських доларів із Зоряними війнами оцінюється приблизно в 117 новозеландських доларів. До листопада 2011 року жителі острова використовували в якості розрахункової валюти новозеландський долар, оскільки Ніуе є державним утворенням у вільній асоціації з Новою Зеландією.

Гроші «валяються» на дорозі

Жителі міста Маастріхт, що в Нідерландах, переконались, що гроші все-таки іноді валяються на дорозі. Купюри випали із автомобіля інкасаторів, які направляли кошти у відповідні місця. Розсіпані по узбіччю гроші почали збирати водії. Не бентежачись від телекамер, вони збирали купюри номіналом від 10 до 50 євро, вкладали до своїх кишень і зникали з місця події. Викликані правоохоронці зібрали те, що залишилось, і випустили спеціальне звернення з проханням повернути несподівану знахідку.

Афіша наукових заходів, організованих Гуртком

- ⇒ **Всеукраїнська наукова конференція студентів, аспірантів та молодих вчених:** «Ефективність функціонування банківської системи України як основа макроекономічної стабілізації» (березень 2012р.)
- ⇒ **Науково-практична конференція:** «Науково-дослідна робота студентів: формування особистості майбутнього вченого, фахівця високої кваліфікації» (квітень 2012р.)
- ⇒ **Круглий стіл:** «Малий бізнес і банки: умови налагодження вигідної співпраці» (квітень 2012р.)
- ⇒ **Всеукраїнська наукова Інтернет-конференція:** «Особливості грошово-кредитного регулювання в ринкових умовах господарювання» (травень 2012р.)

Інтернет сайт кафедри банківської справи:

<http://www.bs.tneu.edu.ua>

Інтернет сайт наукового гуртка «Банківський аналітик»:

<http://www.analitik.tneu.edu.ua>

Електронна адреса наукового гуртка «Банківський аналітик»:

bankivsky_analitik@ukr.net

Редакційна колегія:

Головний редактор - Засядько Оксана
Комп'ютерна верстка - Гаптар Станіслав
Відповідальна за випуск - Якименко Юлія

Редактори: Антків Володимир, Борис Марія, Синій Єліна,
Жигадло Іванна, Іолтуховський Віталій, Коцюрuba Наталія,
Шкагула Анастасія, Леськів Катерина, Павлович Василь,
Палешник Тетяна.

Немає шляху до успіху. Успіх - є шлях.

Кожен з нас хоче стати успішним в житті. І це не так вже й складно, як може здатися на перший погляд. Перш за все, варто покладатися на свою інтуїцію і внутрішні можливості, позитивно мислити, проявляти ініціативу.

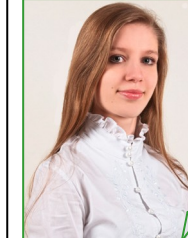
Успіх будується точно так само, як прекрасна будівля, - з цеглин, кожна з яких сама по собі здається незначною і нічого з себе не представляє. Але цеглинка за цеглинкою і складається величезний будинок. Так як книга пишеться буква за буквою. До успіху не можна прийти одним великим стрибком, він досягається тільки крок за кроком. Людина, що бажає досягти максимального успіху, повинна чітко усвідомити, що даний процес складається з частин. Будь-яке велике досягнення - сума маленьких позитивних результатів.

Для того, щоб дізнатися більше про успіх, потрібно спілкуватися з людиною, що вже його досягла. Після розмови з нею, окрім отриманого безцінного досвіду, можна зробити для себе кілька важливих, на мій погляд, висновків, а саме: «Щоб домогтися успіху в обраному напрямку, необхідно постійно докладати зусилля по досягненню мети», «Якщо чогось не знаєш, не соромся, запитай!», «Вибрана стежка повинна відповідати твоїм здібностям, покликанням».

Секрет досягнення успіху полягає в тому, щоб дивитися на життя так, як усі, але при цьому бачити його різні аспекти і відтінки. Ніхто не зможе вирватися вперед, копіюючи щось усталене або своїх конкурентів. Бути унікальним і не таким, як усі, сьогодні набагато важливіше, ніж це було десять років тому. Адже успіх приходить до тих, хто не боїться діяти. Лише тоді, коли ти сам пройдеш нелегкий шлях випробувань, перемог і невдач, можна досягти того, до чого прагнеш. А ще, як казав Томас Мор «Якщо хочете мати успіх, Ви повинні виглядати так, ніби Ви його маєте».

З повагою, голова гуртка
«Банківський аналітик»
Юлія Якименко

Дорогі читачі!

Сьогодні пропоную Вам зосередити свою увагу на такому соціально-психологічному явищі як лідерство. Варто відмітити, що Жан Блондель зазначає: «Лідерство древнє, як людство. Воно універсальне й немінуче. Існує скрізь - у великих і малих організаціях, у бізнесі і релігії, у профспілках і благодійних організаціях, у компаніях і університетах, у неформальних організаціях і вуличних ватагах. Це ознака номер один будь-якої організації. Скрізь, де утворюється група, виникає і лідерство.»

Наш «Банківський аналітик» об'єднує якраз непересічних особистостей із лідерськими задатками. Цей гурток дає можливість студенту розвиватися, добиватися поставлених цілей та досягати вершин. Кожен його учасник водночас - своєрідна ланка певного механізму та яскрава індивідуальність. Гурток дає можливість і допомагає кожному його члену проявити себе, відкрити внутрішній потенціал та виявити приховані здібності. І нехай, сьогодні ми лише напишемо тези чи статтю, виступимо на конференції чи семінарі, зате завтра перед нами відкриються нові перспективи. Головне намагатися рухатися вперед, а не тупцювати на місці. Звичайно, будуть невдачі, біль, можливо, навіть розчарування, але доклавши ще трохи зусиль ми безперечно досягнемо успіху. Переконана, що кожен учасник наукового гуртка має великий шанс стати лідером. Адже хтось із нас - провідний науковець майбутнього. Дехто знайде своє покликання у викладацькій діяльності (адже працівник освіти повинен бути авторитетом для своїх учнів). Інші ж вийдуть хорошими спеціалістами банківської справи (і це неодмінно банкіри-керівники). Тут вже обирати Вам за покликом свого серця та підказками розуму.

На мою думку, творчість, енергійність, розум, впевненість, ініціативність, здатність передбачати, привертати до себе увагу, почуття гумору, твердість характеру - це лідерські риси. Тому поєднання хоч деяких з них свідчить про Ваш потенціал. При цьому не обов'язково володіти харизмою. Просто потрібно навчитися ефективно використовувати свої сильні риси характеру та вміння, а також постійно здобувати нові знання та навички. І тоді, вважаю, усе задумане у Вас неодмінно вийде!

Головний редактор,
Оксана Засядько

АУБ втратила довіру

Банкіри наполягають на тому, що дії Асоціації українських банків в минулому році ледь не призвели до реальної дестабілізації банківської системи, що стало причиною масового виходу банків із даної організації.

Оскільки, після подання АУБ судового позову проти НБУ про скасування положень постанови № 273 (за якою банки були зобов'язані збільшити розмір регуляторного капіталу до 1 січня 2012 року на суму до 120 млн. грн., а для отримання права роботи на валютному ринку - до 180 млн. грн.), всі акціонери призупинили процес збільшення капіталу, очікуючи, чим справа закінчиться. В результаті, станом на 1 липня 2011 року 76 банків не мали регуляторного капіталу в обсязі 180 млн. грн., а 29 - навіть 120 млн. грн. У результаті, банки опинилися перед загрозою - не встигнувши завершити процес збільшення капіталу до 1 січня 2012 року. До речі, не встигли в строк лише чотири фінустанови і як повідомив регулятор вони з розумінням ставляться до даної ситуації, і з кожним з банків проводиться робота щодо завершення процедури збільшення капіталу.

Багато учасників банківського ринку порахували, що такі дії АУБ мало того що дискредитують банківську систему, вони ще і ґрунтуються на неактуальних для банківської системи даних. Проте, не дивлячись на вже традиційне розчарування в роботі АУБ, багато банків не поспішали остаточно розривати з нею відносини. Склалася ситуація, при якій частина банків одночасно входила відразу до двох, а то й до трьох організацій, не наважуючись віддати комусь перевагу.

Однак, масові опитування фінансистів доводять, що вони надають перевагу переходу у нову організацію - Незалежну асоціацію банків України (НАБУ), за умови, що її керівництво зможе налагодити ділові відносини з НБУ, а також підтримувати на стабільному рівні позиції банківського сектору.

Коментуючи перспективу нової організації, банкіри під час неформальних розмов підтверджують, що обидві сторони - регулятор і НАБУ - в даний час навчилися знаходити компроміс. При цьому зміна галузевої організації ніяк не позначиться на бізнесі, впевнені банкіри.

Що стосується АУБ, то, на думку банкірів, її керівництво втратило шанс налагодити діалог з Нацбанком і запустити внутрішні зміни. Асоціація не змогла знайти вихід із складеної на той момент кризи в банківській сфері і порозумітися з суперечливими інтересами всіх її учасників. В результаті створена нова організація, яка швидко завойовує довіру всіх діючих банків в Україні.

Іванна Жигадло

Черговий міф чи далека реальність

Оголошення Мінфіну України повернути втрачені заощадження СРСР людям політологи називають звичайною піар-акцією, спрямованою на підвищення рейтингу уряду. У січні 2012-го були заяви, що готується відповідний проект.

"Реальних коштів на повернення грошей немає. У світі та в країні економічна криза. Але ж як нашим політикам без популізму? Головне - пообіцяти", - заявив директор Українського інституту публічної політики Віктор Чумак. Звичайно, у держбюджеті на цей рік коштів на такі виплати не передбачено.

Погашення боргів чи скорочення бізнесу?

2012 рік для України розпочався не тільки заморозками та завірюхами, а й різноманітними негативними економічними збуреннями. В першу чергу йдеться про нещодавній перегляд кредитних рейтингів європейських країн, який проводила міжнародна рейтингова компанія Standard & Poor's, більшість яких отримали негативний висновок та відповідно були понижені у рейтинговій шкалі. Це призвело до зростання вартості позикового капіталу, для України ставка зовнішніх запозичень перевищує 10% річних по долару, що серйозно збільшує витрати по обслуговуванню державного боргу, який на сьогоднішній день дотягується до 60 млрд. дол. США.

Розгортання рецесії у ЄС провокує керівників найбільших банківських груп Європи до істотного скорочення свого бізнесу - насамперед, у країнах з високим рівнем боргової залежності, низьким попитом на кредити та можливими ризиками девальвації. Доволі знайомі параметри, які є присутні в українській економіці. На тлі даних подій для української банківської системи наростає загроза скорочення присутності іноземних банків на ринку та відносно великого впливу капіталу закордон. Ці побоювання є цілком реальними, оскільки стрес-тестування європейських банківських груп, проведене European Banking Authority, наголосило на необхідності збільшення капіталу в цілому на 114,7 млрд. євро до червня поточного року. Капіталізація банків можлива за умов випуску нових акцій або нарощуванням прибутковості з мінімізацією збитків. Проте, ціни акцій фінансових установ постійно падають через розгортання боргової кризи, найбільш показовий приклад - UniCredit Group (з минулого літа акції подешевшали більш ніж на 70%). Отже, єдиний вихід поповнення капіталу - підвищувати свою прибутковість, в ЄС попит на кредити падає, хоча деякі регіони демонструють позитивні темпи розвитку (Польща, Чехія, Туреччина, Росія), саме у них в подальшому можлива концентрація європейських банківських ресурсів.

Щодо України, то президент Українського аналітичного центру Олександр Охріменко прогнозує протягом року значний відтік коштів банківськими каналами та називає цифру у розмірі 8 млрд. дол. США. Більшість експертів вважають, що призупинити відтік іноземного капіталу при збереженні заборони на валютне кредитування неможливо. Крім того, відсутність доходу на погашення відсотків за валютними пасивами змусить банків збільшувати обсяги валютних спекуляцій, що в подальшому може призвести до утворення замкнутої системи в якій реальний сектор економіки відчуватиме дефіцит фінансових ресурсів.

Отже, головним завданням для уникнення зазначених процесів виступає розробка механізмів та моделей затримки потенційно інвестиційного капіталу та удосконалення законодавства стосовно захисту прав кредиторів, щоб забезпечити комфортні умови для заміщення банківських ресурсів на капітальні інвестиції та подальшого їх закріплення в економічному кругообігу країни.

Віталій Іолтуховський

Як відомо в Україні неодноразово намагалися компенсувати втрачені заощадження, які зберігалися в радянському Ощадбанку. Ще 1996 року ухвалили закон про індексацію знецінених вкладів у співвідношенні 1 карбованець до 1,05 гривень.

На думку багатьох експертів поширення інформації про підготовку урядом законопроекту про повернення знецінених вкладів Ощадбанку колишнього СРСР свідчить лише про початок передвиборчої кампанії в Україні.

Долар проти євро

Нестабільна ситуація на грошовому ринку все частіше підштовхує до роздумів «Яка валюта може стати острівцем стабільності?». Найчастіше вибір виникає між двома основними валютами світу. Отож, долар чи євро? Нещодавні зрушення (не в кращу сторону) в Європі показали, що євро втрачає свої попередні позиції і на передову виходить долар. Основними показниками стійкого зростання валюти янки стали наступні: відносно покращена макростатистика США (порівняно із європейською), очевидні ознаки рецесії в Єврозоні.

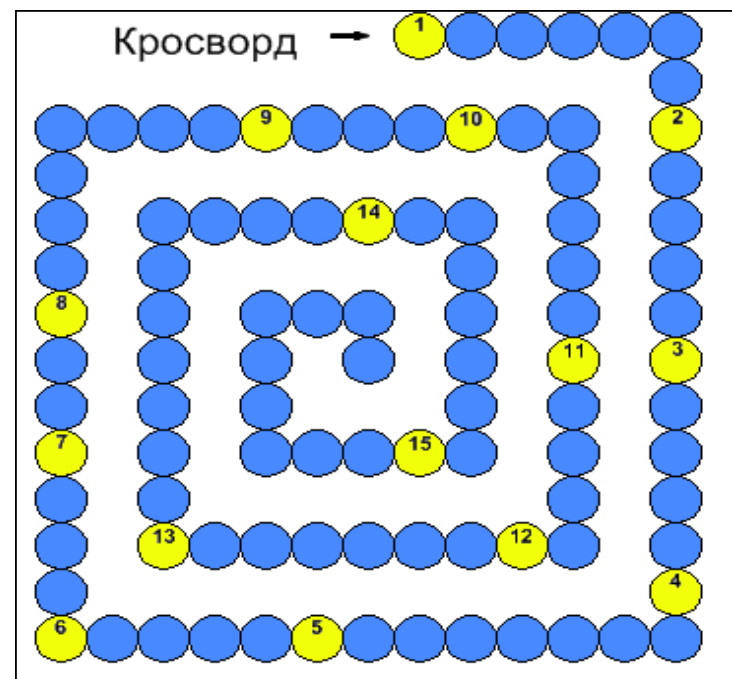
Хоча за останні роки валюта Нового світу завоювала довіру не тільки інвесторів, а й центробанків, деякі аналітики прогнозують, що до кінця першого півріччя 2012 р. курс євро/долар може опинитися біля позначки \$1,2.

Якщо в 2009 році центробанки нарощували в своїх резервах частку євро, то тепер їх симпатії знову на боці долара. За даними МВФ, питома вага останньої в світових золотовалютних резервах в третьому кварталі 2011 року зросла до 61,71% проти 60,22% у другому кварталі. Частка євро, навпаки, скоротилась з 26,73% до 25,72%, відкотившись до показника першого кварталу 2009 року. За словами аналітиків, поки не вирішено питання з Грецією та проведенням єдиної узгодженої грошово-кредитної політики в країнах Єврозони, частка євро у світових золотовалютних резервах, ймовірно, буде знижуватися, а вплив і частка американської валюти, відповідно зростати. Правда, вже у другому півріччі долар може почати здавати позиції. Причин тому декілька - від прогнозованого виходу Європи з кризи до запуску Федеральною резервною системою США нового раунду «кількісного пом'якшення» (QE3). Деякі експерти очікують, що ФРС відновить скуповування облігацій ще до початку літа. Хоча сума QE3 очікується не більше \$500 млрд., (для порівняння: у 2008 році ФРС витратила на QE \$1,25 трлн., а в 2011 році для цих цілей було виділено \$600 млрд.). Але, можливо, не прийдеться чекати до другого півріччя, так як на фінансових ринках спостерігається висока кількість запитів на ризиковані активи. Цьому сприяло, головним чином, рішення ФРС залишити ставки на мінімальному рівні до кінця 2014 року, а не до середини 2013 року, як говорилося раніше. За таких умов євро виріс напроці долара на 2,20%.

Підсумовуючи вище сказане, на мою думку, долар не втратить своїх позицій на світовому ринку, оскільки у європейській макростатистиці спостерігається відчутна рецесія, економіка США показує ефективні показники зростання, та й довіра до долара у населення більша, але йому не вдасться випередити євро у боротьбі за першість. До того ж долар має потужну економічну базу, так як випускається найбільш економічно розвинутою державою - США.

Тетяна Палешник

1. Ціна користування позиченими коштами.
2. Вид суспільних відносин, пов'язаних з рухом вартості на умовах повернення.
3. Цінний папір, що містить письмовий наказ банку сплатити визначену суму грошей конкретній особі у певний строк.
4. Документ, що засвідчує права особи, на ім'я якої його видано, отримати в кредитній установі зазначену в договорі суму.
5. Засіб, що використовується для вимірювання величини вартості товарів.
6. Попередня виплата замовником певної грошової суми.
7. Комбінація двох протилежних конверсійних операцій на однакову суму з однією датою укладання та різними датами валютування.
8. Діяльність, яка включає в себе виконання авторизації, моніторинг, збір, оброблення, зберігання.
9. У.Гладтсон сказав: „Навіть кохання не зробило стільки людей дурнями, як спроби розібратися в тому, що таке ...”.
10. Людина чи комерційна установа, яка вкладає активи з метою їхнього збереження та примноження.
11. Кошти, які створюються з метою покриття у майбутньому заборгованості.
12. Резидент або нерезидент, який здійснив розміщення грошових коштів у комерційному банку.
13. Спеціальний державний фінансовий орган.

14. Особлива форма надання короткострокового кредиту клієнту банку разі, коли величина платежу перевищує залишок коштів на рахунку клієнта.
15. Переказ грошей, що виконується електронними засобами системи термінових переказів.

Підготувала: Анастасія Шкатула

Відповіді на кросворд "БА" №1(3), листопад 2011

1. НБУ. 2. Андеррайтинг. 3. Пролонгація. 4. Ринкова. 5. Гіперінфляція. 6. Овернайт. 7. СПОТ. 8. Сеньйораж. 9. Реструктивна. 10. Виробництво. 11. Інсайдер. 12. Облігації. 13. Депонент. 14. Лаг. 15. Стимульована. 16. Емісія. 17. Факторинг. 18. Ротшильди. 19. Конкуренція.

Відповіді будуть надруковані у наступному номері газети

Ціна кредиту

21 грудня 2011 року на круглий стіл на тему: «Проблеми банківського кредитування в сучасних умовах розвитку економіки», що був організований студентським науковим гуртком «Банківський аналітик» завітала керуюча центральним відділенням «Приватбанку» Фрайнд Людмила Михайлівна. Науковий захід відбувся у формі цікавої дискусії між гуртківцями та банкіром – практиком. У рамках круглого столу розглядалися питання стану споживчого кредитування населення за 2011 рік, проблеми відновлення кредитування реального сектору економіки та використання зарубіжної практики у даних напрямках. Звісно банківська система України досить відчутно зазнала впливу фінансово-економічної кризи, у зв'язку з чим спостерігалось масове вилучення депозитів населенням, значна частка неповернених кредитів, збитковість банківських установ. Тому щоби детальніше дізнатися про те, що відбувається у банках на практиці гуртківці підготували для Людмили Михайлівни чимало запитань. Наведемо декілька з них.

Чи для банку є важливою кредитна історія клієнта?

- Кредитна історія клієнта - це перше, на що звертають увагу, коли приймається рішення про видачу кредитів. Проте крім поверхневого аналізу щодо погашення чи неповернення позичених коштів проводиться внутрішня оцінка клієнта, а саме як давно він користується послугами банку, які продукти його цікавлять. Інвестуючи в систему збереження даних – банк інвестує в майбутнє з точки зору оцінки ризиків. Тому Приватбанк співпрацює з компанією, що надає йому доступ до спільного для декількох банків Бюро кредитних історій.

Як Ви можете прокоментувати ситуацію щодо активної видачі кредитів без будь-якої довідки про доходи? Як правильно оцінити ймовірні ризики?

- Для банку головне не тільки залучити клієнтів, але важливо повернути цей кредит. «Приватбанк» кожного дня видає кредити без довідки про доходи, але вони не є не такими вже ризиковими, тому що кредитні ризики виявляються за допомогою скорингової моделі – це оцінка параметрів позичальника. Перш за все ми довіряємо клієнту, перевіряючи його наданням мінімальної суми коштів у позику. А на основі довідки про доходи можна корегувати даний кредитний ліміт. Важливою є культура користування платіжною картою.

Які можна виділити переваги централізованого прийняття рішень?

- Насамперед, це швидкість та мінімізація людського чинника, адже немає достатньої кількості кваліфікованих працівників, кредитних експертів для ефективної оцінки позичальників. А також, як не дивно, при такому способі проблемність позик зменшується. У кризовий період банки навчилися скорочувати свої операційні витрати.

Чи вигідно банку вилучати та продавати заставне майно?

- Найчастіше банк вилучає автомобілі. Але нам не вигідно продавати дане майно за низькими цінами, проте й досить дорогим є його утримання. Тому таке майно виставляється на он-лайн аукціони, де кожен бажаючий може їх придбати.

Катерина Лесків

Спільні зусилля задля стабільності світової банківської системи

В останні кризові роки проблеми забезпечення фінансової стабільності країн світу є досить вагомими та актуальними і відповідно потребують негайного вирішення.

21 лютого 2012 року Студентським науковим гуртком кафедри банківської справи «Банківський аналітик» було проведено науковий семінар на тему: «Перспективи фінансової стійкості світової банківської системи», на якому до обговорення було запропоновано питання щодо зарубіжного досвіду забезпечення фінансової стабільності, і як наслідок присутніх зацікавило як могутні країни світу запобігають кризовим явищам, що руйнують їх економіки.

Що стосується окремих провідних країн світу (США, Франції, Великобританії, Німеччини, та ін.), то варто звернути увагу, на різного роду антикризові програми, які вони використовували для стабілізації економіки. Так, наприклад у США активно сприяли підтримці фінансового сектора. У Франції, складений урядом план містив пакет заходів, який передбачав асигнування на потреби безробітних і незаможних до 2,65 млрд. євро. У Великобританії кошти спрямували на державну програму придбання активів, метою якої було збільшення грошової ліквідності і стимулювання активності у банківському та виробничому секторах. Щодо Греції, то першочерговим завданням визнано відновлення стійкого розвитку країни.

Проте, в сучасних умовах ці програми стимулювання є дещо застарілими, і потребують якнайшвидшої зміни. Підтвердження цим словам можна побачити у ситуації, яка склалася в Греції, що стала центром уваги для всього світу. Та кризові явища зачепили не тільки дану державу, але й інші країни Єврозони: Ірландію, Італію, Іспанію, Португалію та інші. Зрозуміло, що самотійно подолати труднощі неможливо. Тому, насамперед, окрім міжнародної фінансової допомоги, без якої Греція не спроможна фінансувати свої витрати, країні необхідні кардинальні зміни на всіх ринках економіки, особливо у державній галузі. Якщо державу не врятувати від банкрутства, то наслідки будуть занадто небезпечними, з огляду впливу на банківський сектор і економіку Європи загалом. Тому, на мою думку, подолання кризових явищ, які охопили Грецію та інші країни є можливим лише при об'єднанні спільних зусиль.

Еліна Синій

Ризики функціонування систем платіжних карток та дії в позаштатних ситуаціях

Ще декілька років тому банківські працівники змушені були давати відповіді на питання: «Що таке пластикова картка, яке її призначення та функції?», проте сьогодні люди активно цікавляться широкими можливостями цих карток, оскільки зняття і нарахування грошей стали звичними справами.

Сучасні тенденції бізнесу платіжних карток в Україні безперечно пов'язані із розвитком високих інформаційних технологій. Банки зацікавлені в тому, щоб люди якнайдовше не знімали грошей зі своїх рахунків. Тому їм доводиться вигадувати різноманітні хитрощі. Майже всі європейські магазини, ресторани, готелі, бензоколонки й навіть автобуси обладнані POS-терміналами або банкоматами. Для тих, хто розпачується з допомогою «пластику», передбачені спеціальні пільги: бажаючі залучити заможних клієнтів, більшість магазинів і готелів у розвинених країнах роблять знижки власникам елітних карт. Звідси й результат: близько 70% платежів на території Євросоюзу та США здійснюються за безготівковим розрахунком, з допомогою «пластику». В нашій державі додаткові сервіси лише почали набирати оберті.

Згідно опитування Українського процесингового центру (UPC) у «всесвітню павутину» за покупками в основному заходять чоловіки - 79% і тільки 21% жінок. Активно проявляється тенденція до «дорослішання» українського Інтернет-покупця. Так, 58% он-лайн покупок здійснюють люди у віці від 26 до 41 року. Щодо географічного розподілу покупців, то лідируючі позиції займає Київ з часткою 31%, за ним слідує Донецьк, Одеса і Дніпропетровськ.

Сьогодні в Україні пластиковими картками можна оплатити комунальні платежі, кабельне та супутникове телебачення, стільниковий зв'язок, Інтернет. Але такий комфорт і зручність, мають й іншу сторону монети – це шахрайство з платіжними банківськими картками, від яких страждають як клієнти банків, які зазнають фінансових збитків, так і самі банки, втрачаючи не лише гроші, але і репутацію і, як наслідок, клієнтів та торговців, які зацікавлені розрахунку у безготівковій формі за допомогою пластикових карток. Ця проблема постала у нашій країні із розвитком Системи масових електронних платежів. Згідно аналізу звітності 2011 року кількість банків-членів платіжних систем, які зазнали збитків, від карткових шахрайств склала 43 банки. Тому існує нагальна необхідність у вирішенні цього питання, як із владної так і наукової сторони.

Розглянемо найбільш поширені ситуації, що можуть трапитися із пластиковою картою:

1) Картка загублена чи вкрадена – слід негайно повідомити в банк-емітент, щоб той заблокував рахунок. Якщо банк з'ясує, що шахрайське списання з вашої картки відбулося після того, як ви виявили її втрату, але до того, як ви сповістили про це банк, гроші вам не відшкодуються.

2) Картка у вас, але гроші з неї списані без вашого відомого. Наприклад, операція була здійснена в одному місці, а ви в цей час перебували в іншому або кошти для оплати однієї і тієї ж покупки були списані двічі... У всіх цих випадках необхідно написати заяву в банк-емітент. Після одержання заяви банк почне розбиратися із чистієї вини відбулося несанкціоноване списання.

3) Ви намагаєтесь оскаржити операцію покупки по картці, проведеної через Інтернет або по телефону, що є досить складною процедурою, оскільки одні банки взагалі блокують Інтернет-транзакції, інші авторизацію здійснюють, але прописують у своїх правилах, що не відповідають за шахрайські операції в Мережі і при оплаті покупок по телефону.

4) Банкомат "з'їв" картку – це може трапитися через трикратне введення неправильного ПІН-коду, збоїв в роботі банкомата, закінчення ліміту часу, відведеного для того, щоб забрати картку, і з інших причин. Знайдіть на банкоматі номер телефону банку, що відповідає за його сервісну підтримку, і зателефонуйте туди, бажано не відходячи від банкомата. Після того, як Ви повідомите про проблему, через кілька днів картку Вам повернуть. Для її одержання, можливо, прийдемося написати заяву. Гроші, які ви хотіли б зняти з картки, можна одержати у відділенні банку, але для цього потрібно знати її номер і мати при собі документ, що засвідчує особу.

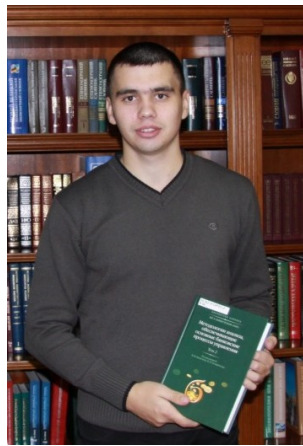
5) Банкомат "вилує" картку і не приймає її до обслуговування. Так буває, якщо Ваша картка належить тій платіжній системі, яку не обслуговує цей банкомат. Якщо із платіжною системою все в порядку, а банкомат однаково не приймає картку, спробуйте в іншому апараті. Якщо ж й інший банкомат не прийняв картку, вона, швидше за все, пошкоджена, і банкомат її "не бачить". Тоді прийдемося картку перевипустити.

6) Банкомат не видає гроші або видає менше, при цьому в чеку надрукована затребувана сума. Таке трапляється, але рідко. Якщо ж таке з Вами сталося, то збережіть виданий банкоматом чек, зафіксуйте всі обставини і постарайтеся знайти свідків, які можуть підтвердити факт невідачі вам всієї суми. Після цього відразу ж дзвонить у свій банк-емітент і повідомте про подію. Далі йдіть у найближче відділення банку і пишуть заяву про факт видачі Вам неповної суми запитаних коштів і із проханням повернути недоотриману суму. Далі банк повинен провести внутрішнє розслідування, перевірити банкомат на наявність залишків коштів, наявність збоїв у програмному забезпеченні, опитати очевидців і т.д. За підсумками розслідування вам буде письмово повідомлено про результати перевірки і прийняте рішення - згоду або відмову повернути зазначену вами в заяві суму.

7) Ви не встигли забрати гроші, і банкомат "втягнув" їх назад. Таке відбувається, якщо ви забарилися і не взяли гроші протягом 30-60 секунд. Порядок дій: зберегти чек, переписати свідків, звернутися в банк із заявою. Після перевірки надлишку в банкоматі вам повернуть гроші.

8) За кордоном банкомат вимагає ввести шестизначний ПІН-код. У низці країн це можливо. У такому випадку просто доповніть свій ПІН двома нулями.

Марія Борис

Інтерв'ю з викладачем кафедри банківської справи ТНЕУ
Руданом Віталієм Ярославовичем

Чи розділяєте Ви судження аналітиків, що гривню очікує обвал?

В економіці України є всі передумови для девальвації гривні: падіння експорту і зростання імпорту, дефіцит сальдо платіжного балансу, проблемні питання щодо ціни на газ. Однак, незважаючи на це, тільки Національний банк може подати достовірну інформацію про курс гривні. Що ж стосується інших аналітиків, що досить часто за допомогою засобів масової інформації висловлюють свої коментарі про майбутнє гривні, то вони тільки нагнітають девальваційні очікування, тому за такої ситуації варто прислухатися тільки до керівників НБУ.

Які на Вашу думку темпи росту інфляції очікують Україну цього року і чим це може бути зумовлене?

На мою думку, темпи інфляції цього року порівняно з минулим будуть дещо вищими, чому можуть сприяти три наступні фактори: ціна на природний газ; можлива девальвація гривні; вибори до Верховної Ради України. Адже від рівня ціни на газ та курсу гривні будуть залежати ціни практично на всі товари і послуги, що виробляються в Україні та завозяться з-за кордону; а вибори в нашій країні, дуже часто призводять до збільшення соціальних виплат та дестабілізації економіки, передусім фінансових ринків.

Як на Ваш погляд впливає грошово-кредитна політика НБУ на українські банки?

На сьогоднішній день НБУ проводить рестрикційну грошово-кредитну політику, що спрямована на боротьбу з надлишковою ліквідністю та коливанням курсу гривні, а також з фінансуванням дефіциту платіжного балансу. Грошово-кредитна політика знижує кредитну активність банків, однак наявність в банків надлишкової ліквідності та відсутність попиту на кредити рефінансування НБУ свідчить про те, що банки не мають кого кредитувати, адже кожне друге підприємство в Україні є збитковим. Тому, на мій погляд, в залежності від ситуації що склалася грошово-кредитна політика спрямована на забезпечення стабільного функціонування вітчизняних банків, а для активізації їхньої діяльності на кредитному ринку потрібна допомога з боку держави.

Чи можлива активізація кредитної діяльності банків, зважаючи на теперішній рівень ліквідності банківської системи?

Теоретично теперішній рівень ліквідності вітчизняної банківської системи, з огляду на її обсяг, є достатнім для активізації кредитної діяльності банків. Однак, сьогодні існує, по крайній мірі дві перешкоди щодо відновлення кредитування, а саме: короткостроковість ресурсної бази банків і відсутність платоспроможних позичальників, що призводить до зростання ставок за кредитами та несе великі кредитні ризики для банків. Тому, за таких умов, в деякі проміжки часу, виникає надлишкова ліквідність банківської системи. А тому для ефективного управління ліквідністю банківської системи та спрямування її на кредитний ринок необхідно є узгодженість монетарної та фінансової політики в Україні, оскільки банки не зацікавлені в активізації кредитування, перед усім реального сектору.

Як Ви вважаєте, чи варто НБУ продовжувати жорстку прив'язку гривні до долара?

Це можна розглянути в залежності від конкретної ситуації. Так, в умовах нестабільності фінансових ринків, зростання імпорту товарів в Україну жорстка прив'язка гривні до долара є необхідною, оскільки саме від курсу гривні по відношенню до долара США залежать ціни на товари і послуги в нашій державі, адже девальвація гривні неодмінно призведе до імпортованої інфляції, тобто зростання цін на імпортовані товари і послуги, а особливо на енергоносії. Що ж стосується прив'язки гривні до будь-якої іншої валюти, то, на мій погляд, альтернативи долару США немає, оскільки ні євро – зважаючи на нестабільність в Євросоюзі, ні російський рубль – зважаючи на політичну складову цього питання та низький рівень розвитку російської економіки замінити долар США не зможуть.

Чи загрожує США дефолт?

З точки зору теорії та розміру зовнішнього боргу США загрожує дефолт, однак майже всі країни світу зберігають значні частки своїх резервів у валюті цієї держави, найбільші торгові потоки зосереджені також в США, ну і для даної країни-лідера у світовому економіко-політичному житті дефолт не вигідний. Тому всі владні структури а також Федеральна резервна система використовують всі можливі важелі для недопущення дефолту США.

Інтерв'ю з кандидатом економічних наук, доцентом кафедри банківської справи ТНЕУ Сороківською Зоряною Казимирівною

За даними НБУ українці все більше скуповують у банків валюту, а як Ви оцінюєте ситуацію на валютному ринку, а саме динаміку такої пари як долар-євро?

Закономірно, що протистояння долар/євро залишається інтригою 2012 року. Наперед спрогнозувати яка з валют виявиться сильнішою неможливо. Проте, на мою думку, буде спостерігатися зміцнення американської валюти, що буде визначатися перш за все президентськими виборами, окрім того економіка США показала позитивні результати наприкінці 2011 року, так за оцінками ФРС з 12 банківських округів 11 показали за останні три місяці 2011 року позитивні результати, дещо знизився рівень безробіття в країні - до 8,5%, знизилася інфляція. Всі ці фактори свідчать про те, що курс долара буде стабільним і різких коливань не передбачається. Дещо іншою є ситуація із європейською валютою. На її курс негативно впливають боргові проблеми Греції, Італії, Португалії та Іспанії. І поки не буде визначена їх доля, до тих пір курс євро буде нестабільним. Вирішення боргових проблем Євросоюзу лежить у політичній площині і залежить від лідерів Єврозони.

На Вашу думку, для України потрібний кредит МВФ на 2012 рік для погашення зовнішнього боргу, зважаючи на заяву українського уряду про те, що ми зможемо без позики?

Взаємовідносини між Україною та МВФ є тим індикатором, який відображає імідж країни для інвесторів. Якщо країна отримує допомогу від таких організацій як МВФ та Світовий Банк, то це є для інвесторів є показовим. Співпраця із МВФ дає шанс Україні для рефінансування зовнішнього боргу. До 1 липня 2012 Україна повинна виплатити нерезидентам за короткостроковими та довгостроковими кредитами 53,5 млрд. доларів. Без кредитів МВФ, на мою думку Україні не впоратися із своїми боргами, хоча вимоги які ставлять з боку МВФ є також надзвичайно жорсткими.

За даними нещодавно проведеного дослідження було в'явлено, що українці довіряють свої вклади лише 20 банкам України, хоч фактично їх функціонує близько 200. Як Ви оцінюєте дану ситуацію?

Підвищення довіри до банків з боку населення є надзвичайно актуальним завданням, яке стоїть як перед банками, так і перед державою загалом, вирішення якого позитивно впливає на розвиток банківської системи. Те, що фізичні особи довіряють свої заощадження лише 20 банківським установам із 178 говорить про те, що перед банками на сьогоднішній день постає безліч невирішених питань. Зокрема, це стосується повноти інформації про фінансовий стан банків, яким можна довіряти. Банки повинні активніше діяти стосовно створення вигідних умов розміщення вільних грошових коштів фізичних осіб на депозитах. Для того щоб збільшити довіру до банків необхідно налагодити механізм виплати депозитів за рахунок ресурсів Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у випадку банкруства банку.

Ваші прогнози щодо перспектив запуску Міністерством фінансів продажу валютних облігацій населенню?

Випуск валютних ОВДП є кроком до вилучення валюти із готівкового обігу. За 10 місяців 2011 року загальна кількість готівкової валюти, яка знаходиться на руках у населення зростає на 9,2 млрд. доларів. На території України в обігу є понад 75 млрд. доларів, що в 2,5 рази більше ніж вся емісія. Таким чином, ці валютні готівкові кошти необхідно вилучити із обігу і задіяти для розвитку економіки. Цьому й сприяли б випущені валютні облігації. Проте, населення в Україні взагалі не готове до вкладання своїх заощаджень у цінні папери, оскільки не обізнане із механізмом функціонування ринку цінних паперів, якого практично й немає. Тому, для населення прийнятнішою формою акумуляції заощаджень залишаються валютні депозити, а не валютні

Чим загрожує українській економіці зменшення золотовалютних запасів Національного банку України?

Золотовалютні резерви НБУ на початок 2012 становили 31,8 млрд. доларів, спостерігається динаміка до їх зменшення порівняно із 2011 роком на 8%. Вони зменшувалися протягом трьох останніх місяців минулого року із швидкістю 3 млрд. доларів щомісяця. Така ситуація, на мій погляд, є загрозою для економіки країни, оскільки становить загрозу стабільності національної валюти, може призвести до стрибкоподібної девальвації, різких курсових коливань.

Володимир Антків